

Εκδότης — Διευθυντής
Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ
Επιμέλεια ύλης
Κ. Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ
Αριθμός φύλλου 114
28 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1986
Τιμή φύλλου δρχ. 15
Ηράκλειο 1866, αριθ. 110

ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΒΙΑΝΝΙΤΩΝ

ΔΙΔΑΚΤΗΡΙΟ ΣΗΡΙΑΛ

Οι αναγνώστες των ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΩΝ ΝΕΩΝ θα θυμούνται, πιστεύουμε, στα 8 χρόνια που κυκλοφορούν, τις αρκετές φορές που έχουν αναφερθεί στο Διδακτήριο του Δημοτικού Σχολείου Άνω Βιάννου.

Σημειώματα της εφημερίδας και άρθρα συνεργατών προσπάθησαν από χρόνια να φωτίσουν, όσο γινόταν περισσότερο, το μεγάλο πρόβλημα που αρκετές δεκαετίες απασχολεί τους κατοίκους της Κοινότητας Άνω Βιάννου: να αντικατασταθεί το διδακτήριο του Δημοτικού Σχολείου, που δεν είναι τίποτε άλλο από ένα κτίριο μεσαιωνικών φυλακών, με μειωμένο φωτισμό και πλήρη έλλειψη αυλής και τουαλέτας. Τα παιδιά είναι εκτεθειμένα σε χιλίους δυο κινδύνους και ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια με την συνεχή κίνηση κάθε είδους τροχοφόρων.

Η προσπάθεια για την αντικατάστασή του ξεκίνησε πριν από πολλές δεκαετίες. Από το 1930 η Κοινότητα και η Σχολική Εφορεία καταβάλλουν προσπάθειες για να λυθεί το πρόβλημα του διδακτηρίου που είχε διαφανεί πριν από το 1920, όπως διαπιστώνεται από διαθήκη κατοίκου της Βιάννου ο οποίος πρόσφερε οικόπεδο για την ανέγερση διδακτηρίου. Οικόπεδο που τότε οι υπηρεσίες δεν έκριναν επαρκές και κατάλληλο.

Έτσι, Κοινότητα και Σχολική Εφορεία έστρεφαν την προσοχή τους κάθε φορά σε διάφορα οικόπεδα γύρω από τον οικισμό. Προχωρούσαν στη διαδικασία έγκρισης από τις αρμόδιες υπηρεσίες, που άλλοτε κατέληγε στην απόφαση της ακα-

ταλληλότητας του οικοπέδου και άλλοτε στην άρνηση των ιδιοκτητών για την παραχώρησή του, για να ακολουθήσει το δρόμο της απαλλοτριώσεως, χρονοβόρο μα και χωρίς θετικό αποτέλεσμα.

Έτσι πέρασαν δεκαετίες για να φτάσουμε στο 1980 και η προσοχή στράφηκε στο κοινοτικό οικόπεδο που βρίσκεται στη θέση Βράσκος και στο συνεχόμενο οικόπεδο, δωρεά του Βιαννίτη που αναφέραμε παραπάνω. Δωρεά όμως που η εγκυρότητά της αμφισβητήθηκε από τους κληρονόμους του.

Το πρόβλημα του διδακτηρίου παίρνει έτσι νέα μορφή. Ο Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων προχωρεί στη μελέτη και το σχέδιο του διδακτηρίου. Η Σχολική Εφορεία και η Κοινότητα έρχονται σε διαπραγματεύσεις με τους κληρονόμους του δωρητή.

Χρειάστηκαν τρία χρόνια γραφειοκρατικής διαδικασίας, που τα εμπόδια ξεπεράστηκαν μόνο με την προσωπική παρέμβαση του τότε Νομάρχη και το Μάρτιο του 1985, ύστερ' από τη σχετική δημοπρασία, οι εργασίες ξεκίνησαν.

Όμως νέα εμπόδια παρουσιάζονται. Στην εκσκαφή για θεμελίωση ανακαλύπτεται τάφος της Ρωμαϊκής εποχής με αξιόλογα ευρήματα όπως έγινε γνωστό και από τα Β.Ν. με σχετική επιστολή του Εφόρου Αρχαιοτήτων κ. Σακελλαράκη. Οι εργασίες διακόπτονται. Η Αρχαιολογική Υπηρεσία χρηματοδοτείται και μια αξιόπαινη προσπάθεια που κατέβαλε στα τέλη Ιουλίου διαπιστώνει πως πέρα από τους λίγους τάφους

που βρέθηκαν εκτός από τον πρώτο δεν υπάρχει πιθανότητα για άλλους.

Ο φόβος για ματαίωση της ανέγερσης του διδακτηρίου έλειψε και τον Ιούλιο αποδεσμεύτηκε το οικόπεδο, με μόνη υποχρέωση να μείνει σε υπόγειο χώρο του διδακτηρίου ο αρχαιολογικός χώρος.

Έτσι είχαν τα πράγματα τον περασμένο Αύγουστο και όλοι περίμεναν πως με μια μικρή τροποποίηση του σχεδίου οι εργασίες θα συνεχίζονταν, ώστε πριν μπει ο χειμώνας να έχει γίνει η θεμελίωση, για να αποφευχθούν και τυχόν ζημιές από τις βροχές. Και βροχές βέβαια δεν είχαμε, ευτυχώς γι' αυτή την περίπτωση, δυστυχώς όμως για τις καλλιέργειες.

Φτάσαμε όμως στο Μάρτιο του 1986 χωρίς η Κοινότητα και η Σχολική Εφορεία να γνωρίζουν, ως την ώρα που γράφονται οι γραμμές αυτές (28)2)86), τι πρόκειται να γίνει και πότε.

Απ' ό,τι ανακοινώθηκε στα προηγούμενα φύλλα των Β.Ν. έχουν εγκριθεί για το διδακτήριο αυτό 57.000.000 δρχ. Τι θα γίνει όμως; Ισχύει η προηγούμενη δημοπρασία ή θα γίνει νέα και πότε; Θα περιμένουμε να φτάσουμε στον Ιούνιο — Ιούλιο, οπότε δεν θα προλάβουν να ολοκληρωθούν οι εργασίες και να απορροφηθεί το κονδύλιο που έχει εγκριθεί ή θα συνεχιστεί και θα πάρει μάκρος το μέχρι σήμερα σήριαλ γύρω από το Διδακτήριο του Δημοτικού Σχολείου Άνω Βιάννου;

Μάχη Μαραθίτη - Φορτέτσας 11 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1944, ΜΕΤΑΞΥ ΕΛΛΑΣ ΚΑΙ ΓΕΡΜΑΝΩΝ (Μεγάλη, εκ παρατάξεως, μάχη)

Του κ. Γιάννη Κοντάκη, Δικηγόρου

6ο

Αρχικά επίτευσα προσωπικά στο άνοιγμα των τριών ορυγμάτων από τους Ρώσους στους οποίους έδωσα οδηγίες και τότε διαπίστωση, όπως είπα και παραπάνω, την προθυμία και την σιδερένια πειθαρχία τους. Μέσα σε δύο μέρες και λίγες ώρες, από την Τρίτη (9)10)1944) τα πάντα είχαν τελειώσει. Ακόμη και οι οπίες, μια για κάθε πολυβόλο, παραλλαγμένες με χόρτα και κλάδος ελιάς.

Πέρασαν άπρακτες και η τρίτη και η τέταρτη μέρα (10)1)1944). Τις μέρες αυτές, όπως είχαμε πληροφορηθεί, έκαναν διαπραγματεύσεις οι

Γερμανοί, με μια δική μας Επιτροπή, αποτελούμενη από τον τοποτηρητή του Μητροπολιτικού Θρόνου Ευγένιο Φαλλιδάκη, τον Πρόεδρο του Λιμενικού Ταμείου, δικηγόρο Εμμανουήλ Μελινσεϊδή, τον τότε Δήμαρχο Ηρακλείου και άλλους με αντικείμενο, οι μεν Γερμανοί να μην πυροδοτήσουν το, με ολόκληρους τόνους δυναμίτιδος υπονομευμένο λιμάνι, οι δε αντάρτες, τους οποίους ο Φαλλιδάκης αναβίβαζε σκοπίμως σε δέκα χιλιάδες, να μη κτυπήσουν τους περικυκλωμένους Γερμανούς, κατά την εκκένωση της πόλεως.

Οι διαπραγματεύσεις ήταν

μακρές, χωρίς αποτέλεσμα κι εγώ ανησυχούσα και αγωνιούσα. Σκέφτηκα ότι το χαράκι μας επροστάτευε πολύ καλά από πυρά ευθετενών ή (πλυν, δηλαδή πολυβόλων και τυφεκίων όχι όμως και από τους όλμους και το πυροβολικό. Δύο μόνον οβίδες μέσα στο χαράκιμα ήταν αρκετές να μας αχρηστεύσουν τα πολυβόλα, με πολλούς νεκρούς και τραυματίες. Όλη την ημέρα της 10)11)1944, στριφογυρίζα ανήσυχος, χωρίς να έχω όρεξη ούτε για φαγητό, και την ανησυχία μου αυτή αντιληφθήκανε, τόσο οι άνδρες μου, όσο και οι στενοί συνεργάτες μου, Παπός και ε-

πιλοχίας Παντουβάκης, καθώς και ο Ρώσος καθηγητής Μιχάλης. Το απόγευμα τους εξήγησα τους φόβους μου και τους είπα ότι το πρωί της επομένης πρέπει ν' αρχίσουμε να σκεπάσουμε το χαράκιμα με τρεις σειρές από κορμούς δέντρων και κλαδιών (ελαιόδεντρα υπήρχαν άφθονα) και με ενδιάμεσα στρώματα από χώματα και πέτρες. Ένα τέτοιο επικάλυμμα μας επροστάτευε από τους όλμους και το πυροβολικό μέχρι διαμετρήματα 75 χιλιοστών είτε με κρουσιφλεγείς είτε με εγκαιροφλεγείς (βολιδοφόρες) οβίδες. Όλοι δεχθήκανε χωρίς καμιά αντίρρηση. Ο Ρώσος Μιχάλης μάλιστα, ο οποίος με νοήματα κατάλαβε τι ήθελα, ενθουσιάστηκε, επικροτώντας το έργο. Αρχισε και χόρευε από τον ενθουσιασμό του. Είχε πλήρη συνείδηση της χρησιμότητάς του, ως παλαιμάχος και πεπειραμένος πολεμιστής, ο οποίος είχε ζήσει την κόλαση του Ρωσικού μετώπου. Το πρωί της επομένης, 11)10)1944, έστειλα μια ομάδα

ΣΥΝΕΧΕΙΑ στη σελ. 4

Η ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΜΕ ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ

Σε άλλη στήλη δημοσιεύω με τα δρομολόγια των λεωφορείων προς την επαρχία μας. Με μια πρόχειρη ματιά διαπιστώνει κανείς πως τα δρομολόγια αυτά δεν παρέχουν καμιά εξυπηρέτηση στους κατοίκους.

Το απογευματινό δρομολόγιο δεν μπορεί να εξυπηρετήσει μεγάλο μέρος συνεπαρχιωτών που θέλουν να δουλέψουν όσο γίνεται περισσότερες ώρες και έπειτα να φύγουν προς το Ηράκλειο. Το ίδιο μπορούν να εξυπηρετηθούν και το Σάββατο και Κυριακή, που όμως η αναχώρηση του λεωφορείου γίνεται ακόμη νωρίτερα. Παράλληλα πολύ χρόνο για δουλειά τους αφαιρεί και η κατάρτησή του δρομολογίου των 6.30 το Σάββατο και Κυριακή.

Κοντά στις παραπάνω δυσκολίες έρχεται και μια πλήροφωρία που μας λέει πως η Διοίκηση του ΚΤΕΛ μελετά τη μεταφορά των γραφείων —και φυσικά της αφετηρίας των λεωφορείων— από τη θέση που βρίσκεται σήμερα (πάνω από την Όαση) στο λιμάνι.

Η μεταφορά αυτή θα επιβαρύνει, οικονομικά και σε ταλαιπωρία τους συνεπαρχιώτες μας όπως και τους κατοίκους των γειτονικών επαρχιών Κ. Πεδιάδας και Μονοφασιού που εξυπηρετούνται από τα γραφεία αυτά.

Τα συμφέροντα όλων των επιβατών που διακινούνται με τα λεωφορεία αυτά είναι στην περιοχή των νότιων και ανατολικών προαστίων, όπου οι πλείστοι έχουν δημιουργήσει σπίτια ή μένουν με νοίκιο, δικά τους πρόσωπα. Μα και οι περισσότερες υπηρεσίες, που γι' αυτές πολλές φορές έρχονται στο Ηράκλειο βρίσκονται προς την κατεύθυνση των σημερινών γραφείων.

Και οι εμπορικές τους συναλλαγές γίνονται από την ίδια περιοχή.

Για μια ακόμη φορά γίνεται κατανοητό πως αντί τα

λεωφορεία να εξυπηρετούν τους επιβάτες που γι' αυτό το σκοπό φτιάχτηκαν, χρησιμοποιούνται οι επιβάτες για την εξυπηρέτηση των λεωφορείων, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η ταλαιπωρία και τα έξοδα που τους επιβαρύνουν ή οι δυσκολίες που τους δημιουργούν στη διακίνησή τους.

Οι κάτοικοι της επαρχίας καλούν τους προέδρους των κοινοτήτων να παρέμβουν ε-

νεργά για τη ματαίωση της μεταφοράς των Γραφείων του ΚΤΕΛ και για τη βελτίωση των δρομολογίων με την επαφορά του βραδινού δρομολογίου των 6 μ.μ. και για όλες τις ημέρες.

Και με την ευκαιρία ρωτούμε: Γιατί το λεωφορείο της 1 μ.μ. από Συκολόγιο προς Ηράκλειο δεν περνά τον τελευταίο καιρό από τον Άγιο Βασίλειο, όπως γινόταν πριν από λίγο καιρό;

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Ασύμφορα τα καλλιεργητικά δάνεια

Για να διευκολυνθούν οι αγρότες στις καλλιέργειές τους, η ΑΤΕ είχε καθιερώσει πριν από πολλά χρόνια τη χορήγηση βραχυπρόθεσμων καλλιεργητικών δανείων, με χαμηλό τόκο.

Όπως ανακοινώθηκε όμως τελευταία, με την αύξηση των επιτοκίων τα δάνεια αυτά, που χορηγούνταν κυρίως τους μήνες Γενάρη — Φλεβάρη — Μάρτη και λήγουν στις 31 ή 30 Δεκεμβρίου, επιβαρύνονται με επιτόκιο 160ο και για τον ΟΓΑ 1,20ο. Αν τώρα σ' αυτά προστεθούν και μικροπρο-

μήθειες συνεταιρισμού κλπ., η επιβάρυνση φτάνει ή και ξεπερνά το 180ο — ποσοστό πολύ υψηλό, που το καθιστά ασύμφορο —. Αν μάλιστα προσθέσουμε και την περικοπή των δανείων, που γίνεται σύμφωνα με διαμορτυρία της Ένωσης Συν)σμών Ηρακλείου, αντιλαμβανόμαστε τις δυσκολίες που δημιουργούνται στη συνέχιση των καλλιεργειών, με τις γενικότερες επιπτώσεις που θ' ακολουθήσουν.

Μα για όλα αυτά θα επανέλθουμε σε επόμενο φύλλο.

Να επιστραφούν οι τόκοι υπερημερίας (συμβατικοί)

Τα καλλιεργητικά δάνεια που αναφέραμε παραπάνω λήγουν στις 31 Δεκεμβρίου. Αλλά επειδή η επαρχία μας από παλιότερα έχει χαρακτηριστεί ορεινή με όψιμη παραγωγή στις ελιές, η ημερομηνία λήξεως του δανείου είχε μεταφερθεί στις 30 Μαρτίου. Τα δάνεια όμως που χορηγήθηκαν πέρυσι (1985) και πληρώνονται αυτοί τους μήνες, χορηγήθηκαν με λήξη 31)12) και από την ημερομηνία αυτή κι έπειτα εισπράττεται τόκος υπερημερίας ή συμβατικός όπως λέγεται. Ύστερ' από ενέρ-

γειες του Συν)σμού Άνω Βιάννου εγκρίθηκε πάλι η χορήγηση των δανείων με εξόφληση την 31 Μαρτίου χωρίς τόκους υπερημερίας (ή συμβατικούς). Δίκαιο και λογικό το αίτημα των συνεπαρχιωτών μας να μην εισπράττεται ο συμβατικός τόκος ούτε στα δάνεια που χορηγήθηκαν το 1985 και για όσα έχουν εξοφληθεί μετά τις 31)12)85 να επιστραφεί ο συμβατικός τόκος που τους έχει κρατηθεί

Η ΑΤΕ ως εξετάσει το δικαίω αυτό αίτημα.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΡΗΝΗ

Ο ΟΗΕ έχει κηρύξει το χρόνο που περνάμε (1986) ΕΤΟΣ ΕΙΡΗΝΗΣ.

Στις εκδηλώσεις που έχουν προγραμματιστεί και προγραμματίζονται καθημερινά, τα Β.Ν. συμμετέχουν προσθέτοντας ελάχιστη συμβολή στην μεγάλη υπόθεση της Ει-

ρήνης.

Αφιέρωσαν στο προηγούμενο φύλλο το κύριο άρθρο τους.

Στο σημερινό παραθέτουμε, όσο ο χορός, στη χαμένη τραγωδία «Κρεσφόντης» του Ευριπίδη, ψάλλει για την Ειρήνη:

Ειρήνη εσύ βαθιόπλουτη, απ' τους μακάριους θεούς η πιό όμορφη καμή που νιώθω έτσι που αργείς να φτάσεις! Τα γερατιά φοβάμαι μη με ρίξουν κάτω! —καημοί και βάσανα — προτού τη νιάτη σου αντικρίσω την ολόχαρη, και τους χορούς τους όμορφους και τα τραγούδια, και τις ξεφάντισες και τα στεφάνια, Έλα κυρά μου, παραστάσου στην πατρίδα μας! Την οχτρεμένη αμάχη από τα σπίτια μας διώξε μακριά και την ανήλεη διχόνοια, το κοφτερό που έχει χαρά της σιδερούς. (Απόδοση Μάρκου Πλωρίτη. Το ΒΗΜΑ 29)12)85)

Καλούμε τους συνεπαρχιώτες μας να στείλουν στα Β.Ν. ό,τι σχετικό μπορούν, δικό τους ή άλλο ποίημα ή πεζό,

στην έκταση μόνο μικρό που θα βρούν, για να καλύψουμε τους υπόλοιπους 10 μήνες του 1986.

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

Υγειονομικός Σταθμός Βιάννου	22205
Ίατρείο Αγροτικό Πεύκου	31377
Χωροφυλακή Υποδιόκηση Βιάννου	22206
Χωροφυλακή Σταθμός Πεύκου	31376
Γυμνάσιο Βιάννου	22230
Άγρονομείο Βιάννου	22006
Ειρηνοδικείο	22211
Συνεταιρισμός Βιάννου (Γραφεία)	22226
Συνεταιρισμός Βιάννου (Έλαιουργείον)	22136
Ο.Τ.Ε. (Βλάβαι)	22121
Ο.Τ.Ε. (Πληροφορίες)	22215
Έλληνικά Ταχυδρομεία	22203
Κτηνιατρείο	22090
Φαρμακείου	22.140
Γεωπόνου	22317

ΑΓΟΡΑΙΑ

Πετράκης Χαρ. — Βιάννος	22051
Ζαΐμάκης Θεόφιλος — Βιάννος	22304
Θεοδοσάκης Γεώργιος — Πεύκος	31437
Καρτσάκης Έμμανουήλ — Λουτράκι	22103
Λαοθηωτάκης Γ. — Βιάννος	22355
Χατζάκης Ίωάννης — Άγιος Βασίλειος	31301
Γαλανάκης Μιχ. — Χόνδρος	22101
Ψαρολογάκης Κων. — Χόνδρος	22109
Σοφοκλής Παπαδάκης — Καλάμι	31275
Ίωάννης Κονσολάκης — Άμυρά	31420

(Γιά ύπεραστικά: 0895)

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ

ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ:

— Στέλλα Γ. Γουρνεζάκη και Σταύρος Φιλίππιδης

— Έλεν Τάσου Ι. Σφακιανόκη και Γιώργος Χαλκισογλου.

ΣΤΟ ΣΥΚΟΛΟΓΟ:

— Μανώλης Κοσμάδακης του Βαγγέλη, Τμηματάρχης Νομαρχίας Ρεθύμνου και Ελευθερία Χαράλαμπος Αγαπουλάκη.

— Δημήτρης Μητσόπουλος του Τηλέμαχου και Ελένη Πολύβιου Πλουμάκη.

— Ζαχαράκης Ίωάννης του Γεωργίου και Μαρία Ζαχαράκη του Γεωργίου (συνέπεσε να έχουν τα ίδια πατρώνυμα).

— Γεώργιος Σοφοκλή Παπαδάκης και Ειρήνη Έμμανουήλ Επυτροπάκη.

ΘΑΝΑΤΟΙ

ΣΤΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟ:

Ελένη Κων/νου Κυριακάκη

ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ:

Εμμ. Ι. Ραπτάκης

ΣΤ' ΑΜΙΡΑ:

Πέτρος Εμμ. Παντουβάκης

ΔΩΡΕΕΣ

— Η κ. Μαρία σūζ. Δημ. Παπαματθαίου πρόσφερε στην Κοινότητα Αγ. Βασιλείου 5.000 δρχ. στη μνήμη της γιαγιάς της Καλλιόπης Ι. Ζωάκη και 5.000 δρχ. στη μνήμη του παππού της Ίωάννη Ζωάκη.

— Η οικογένεια Κων. Στεφαννάκη 3.000 δρχ. για το Αγροτικό Ίατρείο Πεύκου στη μνήμη Σοφίας Γ. Στεφαννάκη και Μαρίας Χαρίλ. Καλλέργη.

ΜΑΣ ΕΣΤΕΙΛΑΝ για το Φ. Τ. Βιάννου Α)σμός Ανέγερσης Γηροκομείου:

— 5.000 δρχ. οι Δημήτρης και Ελένη Κολοβού στη μνήμη Νίκου Παπαγιαννάκη

— 5.000 δρχ. ο Εμμ. Γ. Τσαγκουρή στη μνήμη του πα-

τέρα του.

— 5.000 δρχ. η Χρυσάνθη Γ. Σπανάκη στη μνήμη της μητέρας της Μαρίας χ. Δ. Παπαμαστοράκη.

— 1.500 δρχ. η Δήμητρα Κολακή και

— 3.000 δρχ. ο Ίωάννης Δ. Κκολακής στη μνήμη της Κατίνας Χρ. Παπαματθαϊάκη

— 4.000 δρχ. η Μαρία χ. Γ. Λουλάκη στη μνήμη του συζύγου της και για τον ίδιο σκοπό 4.000 δρχ. στο Φ. Τ. Βιάννου.

— 5.000 ο Σύλλογος Τεχνικών ΟΤΕ (ΠΕΤ ΟΤΕ) στη μνήμη Νίκου Παπαγιαννάκη.

— 5.000 δρχ. η οικογένεια Γιάννη Κασαπάκη στη μνήμη Νίκου Κατσαράκη.

— 5.000 ο Σύλλογος Τεχνικών ΟΤΕ (ΠΕΤ ΟΤΕ) στη μνήμη Νίκου Παπαγιαννάκη.

— 5.000 δρχ. η οικογένεια Γιάννη Κασαπάκη στη μνήμη Νίκου Κατσαράκη.

ΕΡΩΦΙΛΗ

ΚΕΝΤΡΟ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ

— ΧΟΡΟΣ ΓΛΕΝΤΙ — ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ — ΣΥΝΕΣΤΙΑΣΕΙΣ
— ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ — ΓΙΑ 600 ΑΤΟΜΑ
Σκοπευτηρίου 12 - Κάραβελ - (Φορμίωνος και Δαμάρως)
Τηλέφωνο: 75.11.916

ΜΑΝΩΛΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗΣ, ΝΙΚ. ΚΑΙ ΒΑΣ.

ΣΤΑΥΡΑΚΑΚΗΣ, ΣΤΕΛΙΟΣ ΧΑΙΡΕΤΗΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ, ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΑ ΚΑΙ ΆΛΛΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΒΙΑΝΝΟΥ ΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΟΥ ΠΕΥΚΟΣ του κ. Κ. Γ. Στεφανάκη

4ο

Πιστεύω πως θάναι καλό να παραθέσω μερικά από τα δημοτικά τραγούδια που λέγονται στο χωριό μου:

Ο ΓΑΜΟΣ ΤΗΣ ΟΡΦΑΝΗΣ

Θωρείς την κείνη την κορφή πουν' πλια ψηλή απου' τ' άλλες, απούχει αντάρα στην κορφή και θάλασσα στον πάτο; Εκεία ποπέρα γίνεται μιας ορφανούλας γάμος. Χίλιες κρατούν την κούδα της, τρακόσες την ποδιά της και πεντακόσες κοπελιές τη πλέκουν τα μαλλιά της. Κι η πεθερά τη ζήλεψε και στου μαγέρου πάει.
— «Μαγέροι, μαγερεύετε λαγούδια και περδίκια και τα λαγουδονύφια η νύφη μου να φάη να φάη να φαρμακωθή, νερό να μου ζητήξη».

Τρώει και φαρμακώνεται, στη πεθεράς τη πάει.
— «Να ζής, καλή μου πεθερά, κουπί νερό μου δώσε».
— «Εσπάσαν τα λαήνια μου, εσπάσαν τα σταμνιά μου, δεν είσαι θυγατέρα μου να σε πονή η καρδιά μου, μα άμε και στου πεθερού κι αν έχη, δίδει σου το».

— «Να ζής, καλή μου πεθερέ, κουπί νερό μου δώσε».
— «Εσπάσαν τα λαήνια μου, εσπάσαν τα σταμνιά μου, δεν είσαι θυγατέρα μου να σε πονή η καρδιά μου, μ' άμε και στη Γιαννάκη σου κι αν έχη, δίδει σου το».

— «Να ζής, καλή κουινιάδα μου, κουπί νερό μου δώσε».
— «Εσπάσαν τα λαήνια μου, εσπάσαν τα σταμνιά μου, δεν είσαι γλυκαδέρη μου να σε πονή η καρδιά μου, μ' άμε και στου Γιαννάκη σου κι αν έχη, δίδει σου το».

— «Να ζής, καλή Γιαννάκη μου, κουπί νερό μου δώσε».
Πέμπει τρακόσους στο νερό και χίλιους στο πηγάδι κι ώστε να παν κι ώστε να ρθούν τή βάλαν το λιβάνι.

ΤΣΗ ΚΟΡΗΣ

Μια κόρη ρόδα εμάζωνε κι ανθούς εκορφολόγα να κήμη πέσσα με τ' αθούς μαντήλι με τα ρόδα. Κι ο βασιλιάς κατέβαινε ποπάνω καβαλάρης ζευγάρι ρόδα τη ζητά και τέσσερα του δίδει! κι η μάνα τζης την ξάνοιγε απ' ανάργιο παραθύρι.
— «Μωρή σκύλλα, μωρή βρωμιά είνα κάνεις του κορμιού σου απούχεις έντεκ' αδερφούς καστροπολεμητάδες».

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Η Επιτροπή Ανέγερσης Γηροκομείου Βιάννου ευχαριστεί θερμά τους παρακάτω δωρητές, που προσέφεραν τα ποσά που αναγράφονται για την αποπεράτωση του Γηροκομείου στην Αγία Μονή:

- 1) Γιάννη Μιχ. Καπετανάκη, 5.000 δρχ. στη μνήμη του θείου του Μιχάλη Καρανταγλή και της γιαγιάς του Μαρίας Παπαδημητριάκη.
- 2) Τοπική οργάνωση ΠΑ. ΣΟ.Κ. Βιάννου, 2.000 δρχ. στη μνήμη Νίκου Παπαγιαννάκη αντί στεφάνου.
- 3) Γεώργιο Λουλάκη Χαρ., 5.000 δρχ. στη μνήμη της συζύγου του.
- 4) Μαρία Καρανταγλή, 10.000 δρχ. στη μνήμη του συζύγου της.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ

Στο Δ.Σ. του Πολιτιστικού Συλλόγου Αγίου Βασιλείου συμμετέχει και ο Τζανάκης Κ.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

ΖΗΤΕΙΤΑΙ κοπέλα για να εργαστεί ως καμαριέρα στο ξενοδοχείο «ΑΡΙΑΔΩΝΗ» στην Άρβη Βιάννου. Περισσότερες Πληροφορίες στο τηλ. 0895-71300.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Παλαιά διώροφη οικία στην Άνω Βιάννο δίπλα στο κεντρικό δρόμο. 3 δωμάτια με λουτρό σε οικόπεδο 40 τ.μ. Πληροφορίες (0895) 22030 και (0831)22719.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Οικόπεδο 400 τ.μ. στον Κερατόκαμπο, 60 μέτρα από τη θάλασσα, με 11 ελαιόδεντρα. Πληροφ. τηλ. 26 31 279 — 50 20 957 Αθηνών.

Εφτάζανε κι οι έντεκα, σκιαέτι τως το κάνει
Κι αυτοί την εχτυπούσαν να την 'ποτελειώσουν,
και μες στα ξεψυχίσματα η μάνα τζης τη ρώπα:
— «Για πές' μου, θυγατέρα μου, τί ρούχα να σου βάλω, αν θες τα χρυσοπράσινα γη και τα βελουδένια γη α θες και τα μεταξωτά απούχω στην κασέλα»
— «Δεν θέλω 'γω μεταξωτά μούτε και βελουδένια μόνο τα ρουχαλάκια μου τα ματαβουρωμένα όπου μου τα ματώσανε τα έντεκά μου αδέρφια!!!»

ΤΣΗ ΣΟΥΣΑΣ ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Αφρουκαστήτε να σας πω τη Σούσας το τραγούδι:
Η Σούσα ήταν λυγερή στις χώρας το μπεντένι
κι εγόπα ντον κι επήγαινε και κάθε μεσημέρι.

Κι ο αδελφός τη τόμαθε από τα πάνω μέρη
κι επήγαινε στου μπιπέξη και κάνει ένα μαχαίρι.

— Να σε ρωτήξω, αδελφι μου, στην κλίνη σου ποιός είναι;
— Μα δε—γ—κατέχω, αδελφι μου, θαρρείς γή φαίνεται σου; Εσύ θαρρείς πως κάνω γω τα τέχνης τ' εδικής σου, απού κρατούνε τα χωργιά οι γιγαπητικές σου.

Βγάνει τ'ο μαχαίρακι του απ' αργυρό φουκάρι
στον ουρανό το ξάμωσε και στην καρδιά τη βάρει.
κι απου' τον πόνο τον πολύ ήκουσε το κορμί της.
— «Γιαπρέ και γιάτρεψέ μου το και μένα το κορμί μου κι όσα λσί'γκια κι αν ζητάς δίδειπα ο μπαχρής μου, δίδει τα κι ο Χιαλής μπαχρής, αν είν και πεντακόσα, δίδει τα το ταιράκι μου αν είναι κι άλλα τόσα».
Εκεί που θάψανε τη νιά εβγήκε το καλάμι
κι εκεί που θάψανε το νιό εβγήκε κυπαρίσι.
Κάθε Λαμπρή και Κυριακή και κάθε μπασέρια
το κυπαρίσι έσκυφε κι εφίλιε το καλάμι.

(μου τα υπαγόρευσε η μητέρα μου Σοφία Γ. Στεφανάκη)
Κι άλλα θάχα να παραθέσω μα πιστεύω πως δεν είναι ανάγκη να παρατεθούν όλα. Μερικά από τα όλα είναι αρκετά για να δείξουν πολλά...

ΠΕΥΚΟΣ 10)1)40

(Το κείμενο δημοσιεύεται όπως έχει γραφεί το 1940 και ως προς τη γλώσσα και ως προς την ορθογραφία).

ΣΤΙΧΟΙ ΣΥΝΕΠΑΡΧΙΩΤΩΝ

ΚΑΝΤΑΔΑ ΣΤ' ΟΝΕΙΡΟ
Έλα, σήδονι μου, γίνε ζωντανό
και πέταξε, απ' το κλαρί
πού 'σαι ζωγραφισμένο στο κάδρο.
και κάνε μου παρέα, απόψε!

Και σεις λευκοί μου κύκνοι
βγείτε για μια στιγμή
απ' τα γαλάζια σας νερά.
Και ελάτε εδώ σιμά μου απόψε!

Κι έλα και σύ τραγουδιστή
με τη γλυκιά σου τη φωνή
και την κιθάρα σου
Να κάνομε καντάδα
Στον πόνο και στο όνειρο, απόψε!

ΠΟΣΑ ΜΑΣ ΛΕΙΠΟΥΝ

Δώσ' μου το χέρι σου
Μέσα στο άπειρο
σε ψάχνω μοναχή.

Πόσα μας λείπουν!
Μοιάζεις και σύ
νά 'χεις χαθεί...

Μίλα μου μόνο
Μπαρεί με τις λέξεις
το κενό μας αυτό να χαθεί...

Πόση αγάπη!
Και συ να μου λες
πως είναι περιττή!

Με τόση νιότη
κι η ψυχή μας
ακόμη να πονεί...

ANNA Γ. NEPANTZAKH

4,8 ΔΙΣ ΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΤΗΣ ΓΗΣ

Ο πληθυσμός της Γής αυξήθηκε κατά 79 εκατομμύρια άτομα (1,7ο) από τα μέσα του 1984 μέχρι τα μέσα του 1985 και έφτασε τα 4,842 δις εκατομμύρια άτομα, σύμφωνα με στατιστικές του ΟΗΕ που δόθηκαν στη δημοσίευσή της στη Νέα Υόρκη.

Η Αφρική γνώρισε τη μεγαλύτερη αύξηση στον πληθυσμό της στην περίοδο αυτή και έφτασε τα 553 εκατομμύρια κατοίκους.

Η Νότια Αμερική παρουσίασε ποσοστό αύξησης 2,3ο), 269 εκατομμύρια άτομα, ενώ ακολουθεί η Ασία, με 1,7ο) και 2,824 δις εκατομμύρια κατοίκους.

Η μικρότερη αύξηση πληθυσμού καταγράφηκε στην Ευρώπη (0,4ο), που κατοικείται από 492 εκατομμύρια κατοίκους, σύμφωνα με τις στατιστικές του ΟΗΕ.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΑΝΤΩΝΗ ΕΜΜ. ΣΤΙΒΑΚΤΑΚΗ

«Η ΑΓΩΓΗ ΤΩΝ

ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ»

(Παρουσίαση στο επόμενο)

ΚΑΤΕΨΥΓΜΕΝΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

ΦΡΕΣΚΑ ΚΟΤΟΠΟΥΛΑ — ΑΛΛΑΝΤΙΚΑ

ΤΥΡΟΚΟΜΙΚΑ — ΨΑΡΙΑ — ΚΙΜΑ Κ.ΛΠ.

ΔΙΑΜΑΝΤΩ ΓΡΥΛΛΙΩΝΑΚΗ

ΑΝΩ ΒΙΑΝΝΟΣ ΤΗΛ. (0895) 22.041

ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ

Το τηλέφωνο του δικηγόρου Ηρακλείου κ. Χριστόφορου Βαρδιατζάκη, άλλαξε και τώρα είναι 226.639.

«ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ»

Μηνιαία έκδοση στην υπηρεσία
δλων των Βιαννιτών

Έκδοτης — Διευθυντής
Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ

Όδος 1866 αριθμ. 110, τηλ. 282.808

Φιλολογική επιμέλεια κειμένων
Κ. Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ

Υπεύθυνος Τυπογραφείου
ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ

Έβαν 83 (Στοά Μουρτζή) τηλ. 242.040

Ετήσιες συνδρομές

Ίδιωτών δρχ. 300
Κοινοτήτων—Σχολείων — Ένοριών » 400

Έμβόματα: Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗ
Έπιστολές γιά την ύλη:

Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗ: 1866 άρ. 110 Έράκλειο

Κ. Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗ: Καποδιστρίου 39 Έράκλειο
Χειρόγραφα δημοσιεύσιμα ή μή δέν έπι-
στρέφονται. Τά ένυπόγραφα άρθρα έκφράζουν
τις άπόψεις των συγγραφέων.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΝΑΓΙΑ ΤΗΝ ΚΕΡΑΛΙΜΕΝΙΩΤΙΣΣΑ
Του Βαγγέλη Μιχελινάκη

4ο

Πέρασε λίγος καιρός και τα πειρατικά καράβια Ξανασάνηκαν στο πέλαγος κι οι βιγλάτορες άρχισαν να ειδοποιούν τον πλθυσμό να απομακρυνθεί, διότι έφτασαν και αποβιβάζονται από τα πλοία τους οι πειρατές. Αλλά όπως παρακολουθούσαν οι βιγλάτορες, είδαν ότι οι πειρατές προχωρώντας από την αμμουδιά κρατούσαν μαζί τους πράγματα και κατευθύνονταν προς την Μονή Κεραλιμενιώτισσα κατευθείαν.

Μπήκαν στην εκκλησία, βρήκαν τους γέροντες, τους χαιρέτισαν και πρόσφεραν δώρα στην Παναγία και μια καμπάνα και ένα πλοιάριο χρυσό και ασήμι και στην μέση την εικόνα της Παναγίας κρατώντας το πηδάλιον του πλοιαρίου, και κάτω την επιγραφή: «δωρείται στην Κυρία των Λιμανιών» και πολλά άλλα εκκλησιαστικά δώρα.

Προσκύνησαν την εικόνα της Παναγίας, χαιρέτισαν τους γέροντες, κι αυτοί τους είπαν να θυμούνται πάντοτε τον όρκο τους και θα τους προστατεύσει η χάρη της, όπου κι αν βρίσκονται. Μετά δεν περνούσε καράβι από την περιοχή και να μην πάει να καταθέσει τον οβολό του στην Παναγία των Λιμανιών, για να του κάνει καλό καιρό.

Ακόμη και μακριά από εδώ, σε ό,τι λιμάνι ή πέλαγος συναντούσαν τρικιμιά, επικαλούνταν τη χάρη της Κεραλιμενιώτισσας και της έτασαν δώρα.

Έτσι πήρε το όνομα «Κεραλιμενιώτισσα». Και άρχισε νέα ζωή για την Κυρά των Λιμανιών για πολλά χρόνια. Τα κοπάδια της κρατούσαν από την Βιάννο μέχρι Τέρτσα. Μπόρεσε να μεγαλοκρησέσει και να κτίσει πολλά κτίσματα αλευρόμυλο, δεξαμενές περισυλλογής νερού και πολλά ευεργετήματα και να διατηρεί λεπροκομείο ένα χιλιόμετρο βορειοανατολικά της Μονής στην τοποθεσία Καββού. Τα λείψανα των διαφόρων κτισμάτων τα βλέπομε ακόμη και σήμερα.

ΠΩΣ ΚΑΤΕΣΤΡΑΦΗ Η ΜΟΝΗ:
Μετά τους Άραβες την Κρήτη κατέκτησαν οι Βυζαντινοί, μετά οι Ρωμαίοι, πάλι οι Βυζαντινοί, οι Ενετοί και οι Τούρκοι. Το έτος 1645 κατέ-

λαβαν όλη την Κρήτη πλν του Χάνδακα που κράτησε μέχρι το έτος 1669 και έγιναν κύριοι του νησιού.

Το έτος 1832 ήρθε καράβι από την Ελλάδα στο Φαφλάγκο — περιοχή της Κεραλιμενιώτισσας — κι έφερε όπλα, τρόφιμα, σοκολέττες και άλλα πράγματα μαζί με μια ομάδα εθελοντών (Λιάπηδες, όπως τους έλεγαν τότε) για ενίσχυση και οργάνωση του αντάρτικου κινήματος για επανάσταση. Αρχηγός την εποχή εκείνη ήταν ο καπετάν Μακρογιάννης (Γιάννης Μακράκης). Παρέλαβε τα πράγματα και τους εθελοντές, τα μετέφεραν στην Μονή Κεραλιμενιώτισσα και αποφάσισαν εκεί να οργανωθεί η επανάσταση.

Μετά από τρεις περίπου μέρες ένα τουρκικό καράβι ερχόμενο από την Ιεράπετρα έκανε περιπολίες από Τέρτσα μέχρι Άρβη καθ' όλην την ημέρα. Οι βιγλάτορες ειδοποίησαν τον καπετάν Μακρογιάννη και τον ηγούμενον για την περιπολία του πλοίου, ότι ήταν ύποπτο, και ασφαλώς επροδόθη ο ερχομός του πλοίου με τους εθελοντές.

Την επόμενη μέρα απεσταλμένος σύνδεσμος από την Ιεράπετρα ειδοποίησε ότι οι Τούρκοι έμαθαν τον ερχομό του πλοίου με τους εθελοντές. Επίταξαν όλες τις βάρκες και βάζουν επάνω πυρομαχικά. Αμέσως έκαναν σύσκεψη αν έλθουν προς τα εδώ να τους κτηρήσουν ή να εκκενωθεί η Μονή. Επήλθε συμφωνία κατά πλειοψηφία να εκκενωθεί η Μονή και να μην κτηρήσουν τους Τούρκους και πληρώσει ο άμαχος πλθυσμός. Να πάρουν ό,τι μπορέσουν, τα δε υπόλοιπα να τα κρύψουν, να μοιρασθούν τα όπλα και πυρομαχικά, τα δε πράγματα όσα δεν είχαν κουβαληθεί στην Μονή να τα κρύψουν στην κατακόμβη του Σταυριά. (Η κατακόμβη είχε κατασκευαστεί στον διωγμό των χριστιανών υπό των Αράβων που επέβαλαν αναγκαστικά τον μωαμεθανισμό. Εκεί στην κατακόμβη ελατρεύεται ο Εσταυρωμένος, και σήμερα η τοποθεσία λέγεται Σταυριάς).

Το βράδυ ο ηγούμενος της Μονής κάλεσε όλους σε συσπίαση τους καλογήρους, το προσωπικό της Μονής, τους αντάρτες (χαϊνήδες, όπως

τους έλεγαν τότε) και τους εθελοντές. Στο γεύμα έκανε ομιλία για τις κινήσεις των Τούρκων και είπε: «Ήρθε η ώρα, όπως έχουν οι πληροφορίες, ή καταστροφή ή Μονή και δεν ξέρω αν από τα σπάρτα άτομα που έχουμε εδώ συγκεντρωθεί θα βρεθεί κανένας μας ν' άψει το καντήλι της Παναγίας».

Μετά φώναξε έξι άτομα από τους καλογήρους να πάνε στην εκκλησία να πάρουν όλα τα τιμαλφή και την καμπάνα να τα κρύψουν εκεί που εκ των προτέρων τους είχε υποδείξει. Έπειτα κάλεσε τους κληνοτρόφους της Μονής να πάρουν τα γιδοπρόβατα και να τα οδηγήσουν στο βουνό και τους υπέδειξε ορισμένο μέρος που θα γίνει η συγκέντρωση. Κάλεσε τους βιγλάτορες να ειδοποιήσουν όλους τους χριστιανούς κληνοτρόφους για την διάλυση της Μονής και να φυλαχτούν από τους Τούρκους. Ο καπετάν Μακρογιάννης με τους χαϊνήδες και εθελοντές να μείνουν τελευταίοι, να μην συγκραστούν με τους Τούρκους και πληρώσει ο άμαχος πλθυσμός. Και να κρύψουν στο φαράγγι ό,τι πράγματα και τρόφιμα μείνουν. Τελευταίος έμεινε ο ηγούμενος.

Σημέρωμα της επόμενης μέρας εμφανίστηκαν στην θάλασσα ερχόμενα από την Ιεράπετρα δυο καράβια, που τραβούσαν το καθένα από πέντε βάρκες και πολλούς Τούρκους. Το ένα σταμάτησε στην Ψαρή Φοράδα και το άλλο στο φαφλάγκο αποβιβάζοντας πολλούς Τούρκους και προχώρησαν στο εσωτερικό κι από τις δυο μεριές και συναντήθηκαν στο Σταυριά. Ανακάλυψαν την κατακόμβη με τα πράγματα, λες και την είχαν προδώσει, έβγαλαν τα πράγματα και την κατέστρεψαν. Και τράβηξαν προς την Μονή. Εκεί, αφού δεν βρήκαν κανένα, ανατίναξαν όλα τα κτίσματα, τον αλευρόμυλο, τις δεξαμενές περισυλλογής νερού και γκρέμισαν το καμπαναριό της εκκλησίας και παραμένει ακόμη χαλασμένο. Σφράγισαν την εκκλησία κι έφυγαν, δίχως καμιά αντίσταση, στην Ιεράπετρα. Τα λείψανα των διαφόρων κτισμάτων τα διακρίνομε και σήμερα.

(Συνεχίζεται)

Εικόνες του χθες
(ΒΟΥΚΟΛΙΚΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ)

Γράφει ο Αντώνης Εμμ. Στιβακτάκης

(Ο κ. Στιβακτάκης, με τη συνεργασία που μας έστειλε και δημοσιεύουμε στη συνέχεια αναφέρεται σε μια από τις πιο όμορφες πλευρές της αγροτικής ζωής στις προηγούμενες γενιές.

Πιστεύομε πως δεν υπάρχει συνεπαρχιώτης πάνω από 30 χρόνων, που να μην έχει ζήσει, άλλος πολύ κι άλλος λιγότερο, σκηνές σαν αυτές που περιγράφονται στο κείμενο που ακολουθεί.

Όμως το θέμα είναι πολύ πλατύ και με το κείμενο αυτό δεν

έξαντλείται.

Καλούμε όλους τους συνεπαρχιώτες που έχουν εμπειρίες από τη ζωή αυτή να βοηθήσουν τα Β.Ν., για να δώσουν μια όσο γίνεται πιο ολοκληρωμένη εικόνα του κομματιού αυτού της αγροτικής ζωής, των βουκολικών όπως θα μπορούσαμε να τα πούμε. Μαντινάδες, τραγούδια, ανέκδοτα, ιστορίες διάφορες, ερωτικά ειδύλλια και άλλα είναι στενά συνδεδεμένα με τη βουκολική ζωή. Θα περιμένουμε).

Κι οι βουκόλοι θα πήγαιναν τα ζώα στην εξοχή για να βοσκίσουν. Στη βουκολική ασχολούταν συνήθως νέοι, αγόρια και κορίτσια γιατί ήταν σχετικά εύκολη και ευχάριστη ασχολία. Κάθε πρωινό ετοιμάζαν τα ζώα τους και τα οδηγούσαν στις πλαγιές και στα λαγκάδια του χωριού μας. Πήγαιναν στο στάβλο, το «αχύρι» όπως το έλεγαν, όπου τα ζώα είχαν ήδη ξυπνήσει και προσπαθούσαν με τις φωνές τους (τα βελάσματα, τα γκαρίσματα και τα μουγκρητά) να ειδοποιήσουν τους «αργοπορημένους» κυρίως τους πως έφτασε η ώρα της καθημερινής εξόρμησης στη φύση για τον «επιούσιο».

Έστρωναν λοιπόν οι βουκόλοι τα γαϊδούρια, «μουσταύχωναν» τις αγελάδες, έδεναν στα «σκαρβέλια» του σαμαριού μίαν αίγα κι ένα πρόβατο, άφηναν τα άλλα λεύτερα να ακολουθούν και ξεκινούσαν. Μαζί τους έπαιρναν το κολαστό και το μεσημεριανό φαγητό τους, γιατί θα επέστρεφαν στο σπίτι αργά το απόγευμα.

Ήταν το πολύ επτά η ώρα το πρωί. Από την ανατολή η πύρινη σφαίρα άρχιζε να σηκώνεται σιγά σιγά για να φέρει το φως σ' όλους τους ανθρώπους, νέους και γέροντες, δικαίους και άδικους. Το φως έδιωχνε τη μελαγχολική παρουσία της νύχτας, που έφευγε χαϊρέκακα γιατί γνώριζε πως σε δώδεκα περίπου ώρες θα ξαναστήσει το σκοτεινό θρόνο της στην πλάση. Τα τελευταία νυχτοπούδια βιάζονταν να κρυφτούν, για να μην τα προλάβει για τα καλά η μέρα. Η πρωινή δροσούλα άρχιζε να εξατμίζεται, μόλις οι πρώτες ακτίνες του ήλιου την χάιδεψαν. Η συναυλία των πουλιών βρισκόταν στο αποκορύφωμά της. Τα λουλούδια και τα φυτά άρχιζαν να ζωηρεύουν κάτω από του ήλιου το φως. Η ανατολή φωτιστάλαχτη, λιπερή, στολισμένη με τη γιορτινή φορεσιά της. Και οι βουκόλοι με τις βουκολίσσεις προχωρούσαν παρέες παρέες και οδηγούσαν τα ζωντανά τους σε βουνοπλαγιές και λογιμμένους τόπους, όπου το χορτάρι, ιδιαίτερα τους χειμερινούς και ανοιξιάτικους μήνες, υπήρχε άφθονο και ζυηρό, λες και γνώριζε τον προορισμό του.

Η Κεφαλα, ο Κέντας, ο Ασπαλαθιάς, η Μάχα, ο Κάστελλος, ο Κανονάς, η Καλή Αχλάδα, η Σιναχλάδα, ο Αμύγδαλος ήταν μερικοί από τους τόπους που «λημέριζαν» οι χοντριγιανοί βουκόλοι για το χατίρι των ζώων τους. Το χειμώνα, που το χιονοβόρι και οι βοριάδες κατέβαιναν άγριοι και απειλητικοί από τη Μαδάρα, οι βουκόλοι οδηγούσαν τα ζώα τους στα νοτικά χειμαδιά του χωριού μας. Στον Αΐ—Δημήτρη, στον Κόκκινου το δάσος, στα Λιβαδάκια, στον Κυριακού, στις Βόλιτες σ' Αργουλιδιά. Τα βουνά και τα λαγκάδια εκείνα αγάντευαν τη θάλασσα του Λιβικού πελάγους κι ήταν αληθινές οάσεις ζεστασιάς μέσα στο καταχείμωνο. Γιατί οι

βοριάδες δεν τα έδερναν, χιόνια δεν τα πατούσαν ποτέ, η βροχή που τα πότιζε ήταν σιγανή και γλυκιά και οι νοτιάδες που έβγαίνουν από τη θάλασσα και τα χαιδεύαν ήταν πάντα γλυκόπνευστοι και ζεστοί.

Οι κοπέλες είχαν μαζί τους και το εργοχείρό τους, το κέντημα ή το πλεκτό, ετοιμάζοντας συγχρόνως και την απαραίτητη για την παντρεία τους προίκα. Οι νεαροί είχαν μαζί τους τις βουκολικές φλογές, ενώ μερικοί από αυτούς ήξεραν και την τέχνη της ασκομαντούρας, που εκείνα τα χρόνια γνώριζε στις λαγκαδιές και στα βουνά του χωριού μας ώρες μεγαλείου.

Εκεί οι βουκόλοι και οι βουκόλισσες του Χάντρου περνούσαν το μεγαλύτερο μέρος της ζωής τους. Εκεί έσμιγαν τους αναστεναγμούς και τα τραγούδια τους με το κέλαρσμα του νερού των κρουσταλλότρεχων ρυακιών και το κέλητο δημα των βουνοθρεμμένων πουλιών. Εκεί ο ήλιος και ο αγέρας, η βροχή και το χιονοβόρι, χάιδεψαν τα λαμπερά τους πρόσωπα, όταν καθισμένοι σε κάποιο απάνεμο μέρος σιγοτραγουδούσαν κεντώντας ή παίζοντας φλογέρα, παρακολουθώντας όμως και τα ζώα τους που έβοσκαν.

Το κολαστό και το μεσημεριανό φαγητό τους ήταν πολύ λιτό. Χαρούπια και σούκα φουρνιστά κανένα κρίθινο «καύκαλο» και λίγες ελιές. Έτρωγαν κατά παρέες και συζητούσαν τα προβλήματα, τα όνειρα και τις ελπίδες τους. Οι βουκόλοι άρχιζαν να παίζουν σε λίγο θεϊκούς σκοπούς με τη φλογέρα τους τραγουδώντας τη φύση, την απλή ζωή, την ομορφιά των βουνών και των λόγγων, τον έρωτα, τη λευτεριά. Κι όταν το μέρος ήταν «καλόβολο» έσπρναν και το λεβέντικο κρητικό χορό, ολοκληρώνοντας την παραδοσιακή ψυχαγωγία τους.

Όλη τη μέρα πάνω στα βουνά, τους έμενε πολλή ώρα για να έχουν και άλλες ασχολίες. Οι νέοι έκοβαν ξύλα ή έβγαζαν αχινόποδια και θυμάρια για να τα μεταφέρουν το βράδυ στο χωριό και να τα χρησιμοποιήσουν στο τζάκι ή στο φούρνο. Οι κοπέλες μάζευαν από τις «ξερολιθιές» σαλιγκάρια κι «έβγαζαν» από τη γή αγριόχορτα να τα βράσουν το βράδυ στο σπίτι για να αποτελέσουν το κύριο πιάτο του οικογενειακού δείπνου. Άλλοι προσπαθούσαν να μαζέψουν αγριοβότανα, που τόσο άφθονα υπάρχουν στις βουνοκορφές του χωριού μας. Αυτά τα βότανα στα χέρια των έμπειρων πρακτικών «γιατρών» των χρόνων εκείνων γίνονταν θαυματουργά γιατροσόφια, που απάλυναν ή και λύτρωναν από τον ανθρώπινο πόνο. Πολλοί έψαχναν με κέφι για να βρουν φωλιές πουλιών. Είχαν ιδιαίτερη προτίμηση στις φωλιές των κασουριών και στις περδικοφωλιές. Ελάχιστες φορές τις πείραζαν. Ποτέ δεν τις κατέστρεφαν, αλλά τις προστάτευαν και άφηναν τους οικι-

στές τους ελεύθερους να συνεχίσουν το σημαντικό τους ρόλο στη φύση.

Μια ακόμη ευχάριστη απασχόληση των νεαρών βουκόλων στην εξοχή ήταν και οι «συνομιλίες» τους με τα ζώα. Όρες ολόκληρες οι μοναχικοί βουκόλοι (σύμφωνα με δικές τους μαρτυρίες) «συνομιλούσαν» με τα ζώα, λέγοντάς τους τις λύπες και τις χαρές τους, κι αισθάνονταν πως τα ζώα τους καταλάβαιναν και συμμετείχαν στα δικά τους συνομήματα. Τα ζώα γι' αυτούς ήταν φίλοι και σύντροφοι. Τα αγαπούσαν σαν να ήταν κι αυτά άνθρωποι, τους έδιναν ονόματα και τα στόλιζαν με στολίδια. Δένονταν ψυχικά μαζί τους κι αισθάνονταν απέραντη λύπη, όταν έφτανε η ώρα που για διάφορους λόγους έπρεπε να τα αποχωριστούν για πάντα.

Εδώ πάνω στα μικροβούνια και στα λαγκάδια αναπτύσσονταν αγνοί νεανικοί έρωτες με καλή ή πικρή κατάληξη, όμοια με εκείνους που δοκίμασαν η Πανώρια και η Ανθούσα πάνω στις δασυμένες πλαγιές του Ψηλορείτη. Εδώ οι ερωτικές φωνές που μιλούσαν στις καρδιές και τις ξεσήκωναν ήταν η μελωδία της φλογέρας, το τραγούδι και η σύντομη κρητική μαντινάδα, που πολλές φορές κρύβει μεγάλες αλήθειες.

Αιώνια συντροφιά και αγάπη των κοριτσιών και των αγοριών αυτών ήταν η φύση με την αγνότητα, την απλότητα και την απέραντη ομορφιά της. Οι λαγκαδόροφτες πέδιδες, οι βουνοθρεμμένοι λαγοί, τα κρητικά αγδόνια που άφηναν τη λαλιά τους να ομορφύνει τα έρημα ρομιάνα. Το άρωμα του ανθούτου αποάλαθου και του σκίνου, η ομορφιά της ανθισμένης αμυγδαλιάς, η σοβαρότητα της ασημοπράσινης ελιάς, η ελπίδα που γεννά στην καρδιά του ανθώπου η αναγέννηση της φύσης την άνοιξη. Όλες αυτές οι ομορφιές καλλιέργησαν την αγνή ψυχή των νεαρών βουκόλων, τους ανέπτυσσαν το καλαισθητικό συναίσθημα, τους έκαναν λεπτούς, ευαίσθητους, απλούς, γνήσιους. Στην καρδιά τους δεν είχε θέση το «στη μερινό άγχος», ούτε οι «σύγχρονες αγωνίες». Ζούσαν σ' ένα κόσμο που ο άνθρωπος ήταν ένα με τη φύση.

Η καλύτερη εποχή που ενθουσίαζε τους βουκόλους ήταν η άνοιξη. Οι μαντατοφόροι της, τα χελιδόνια, η λαλιά του κοκού, τα άνθη των δέντρων και τα λουλούδια είχαν ξεχωριστή θέση στην καρδιά τους, στην τέχνη και τα τραγούδια τους. Αγαπούσαν την άνοιξη, γιατί την εποχή αυτή η φύση βρίσκεται στις καλύτερες ώρες της και η βουκολική ζωή είναι πιο ευχάριστη και πιο εύκολη από ό,τι είναι τις άλλες εποχές.

Η μέρα των βουκόλων περνούσε γρήγορα. Ρολόι είχαν τον ουρανόδρομο ήλιο, που τους συντρόφευε όλη τη μέρα. Όταν τον έβλεπαν να ετοιμάζεται να κτηφορέσει

● Συνέχεια στη σελίδα 4

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Έλλειψη λιπασμάτων

Από όλα τα χωριά μας πληροφόρησι πως δεν βρίσκουν λιπάσματα στα κέντρα της επαρχίας μας αλλά και αλλού. Έλλειψη παρουσιάζεται ιδιαίτερα στη θεϊκή αμμωνία που χρησιμοποιείται σε ευρεία κλίμακα για τη λίπανση των ελαιοδέντρων.

Μεγάλη η ευθύνη του αρμόδιου υπουργείου που δεν φρόντισε εγκαίρως για την εξασφάλιση της ποσότητας λιπασμάτων που χρειάζονται στην καλλιεργητική αυτή περίοδο.

Ανησυχητική ιδιαίτερα είναι η πληροφόρηση πως η μεγαλύτερη μονάδα της κρατικής εταιρείας λιπασμάτων ΑΕ ΒΑΛ θα σταματήσει τη λειτουργία της και οι ανάγκες σε λιπάσματα θα καλυφθούν από το εξωτερικό.

Και ανησυχούν οι αγρότες, γιατί, ενώ περιμέναν να υποποιηθούν παλιότερες ανακοινώσεις της κυβέρνησης για την εθνικοποίηση και τον εκσυγχρονισμό όλης της ντόπιας λιπασματοβιομηχανίας, διαπιστώνουν, αν αληθεύουν οι παραπάνω πληροφορίες, ότι οδηγούμαστε στη δέσμευση και στην καλή διάθεση των... ζώων να μας δώσουν λιπάσματα για τις καλλιέργειές μας. Και οι απλοί καλλιεργη-

Γυμνάσιο - Λύκειο

Απ' όσα αναφέρονται στην ανακοίνωση του νέου Δ.Σ. του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων των Γυμνασίου και Λυκείου, διαπιστώνει ο αναγνώστης τα πολλαπλά προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα δυο σχολεία για τη σωστή λειτουργία τους.

Για το θέμα της θέρμανσης ο προηγούμενος Νομάρχης είχε δώσει εντολή να λυθεί, για δεν λύθηκε μέχρι σήμερα. Μια σά στους αναγνώστες μας και το θέμα που αφορά την επέκταση του διδακτηρίου και τη διακίνηση των μαθητών. Με το Δ.Σ. επισημαίνει και άλλα, που όλα αυτά επιδρούν αρνητικά στην πρόοδο των μαθητών, με τις δυσμενείς επιπτώσεις στην επιτυχία τους κατά τις εξετάσεις για ανώτερες σπουδές.

Προσθέτουμε εδώ κι άλλο πρόβλημα: την έλλειψη λυκει-

τές της γής, θέτουν το μεγάλο ερώτημα: Έτσι θα προκύψει η αγροτική οικονομία στον τόπο μας, που αποτελεί μεγάλο στήριγμα της Εθνικής Οικονομίας;

Με το κλείσιμο ελληνικών βιομηχανιών και μάλιστα όπως είναι τα λιπάσματα, θα περιοριστεί η εξαγωγή συναλλάγματος;

Συναλλαγματοφόρα έχουν χαρακτηριστεί τα προϊόντα της επαρχίας μας λάδι, ντομάτα, αγγούρι που εξαγονται σε μεγάλες ποσότητες. Όταν όμως για τα λιπάσματα που είναι απαραίτητα για την καλλιέργειά τους χρειάζεται εξαγωγή συναλλάγματος, μειώνεται κατά πολύ η προσφορά τους στην Εθνική Οικονομία.

Και οι αγρότες προχωρούν στους συλλογισμούς τους: Με το κλείσιμο των ελληνικών εργοστασίων λιπασμάτων αυξάνεται η στρατιά των ανέργων, που τη συντήρησή τους θα κληθούν και οι αγρότες να την πληρώσουν με άμεσους και έμμεσους φόρους —

Γι' αυτό και ζητούν: — Ορθολογιστική οργάνωση της λιπασματοβιομηχανίας μας.

— Συστό προγραμματισμό παραγωγής και έγκαιρη προώθηση των λιπασμάτων στους τόπους των καλλιεργιών.

Λύκειο

Άρχη αρκετά χρόνια. Και εκτελεί βέβαια χρέη λυκειάρχης κάποιος Καθηγητής κάθε φορά, μα δεν είναι η σωστή λύση. Αναφερθήκαμε παλιότερα στο θέμα αυτό και δείξαμε πως όση καλή διάθεση κι αν έχει ο αναπληρωτής Λυκειάρχης, δεν μπορεί ν' αποδώσει όπως ο με βαθμό Λυκειάρχης, με την πείρα που ο νόμος προβλέπει για την προαγωγή του στο βαθμό αυτό.

Από τη θέση αυτή επισημαίνονται όσα ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων αναφέρει και καλούνται όσοι μπορούν να βοηθήσουν στην επίλυσή τους, για να σταματήσει η υποβάθμιση των σχολείων μας, με συνέπεια τη συνεχή διαρροή των μαθητών στα Γυμνάσια Ηρακλείου, Ιεράπετρας και άλλα, με τις πολλαπλές και ποικίλες επιπτώσεις.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Το Δ'κό Συμβούλιο του Συλλόγου Γονέων — Κηδεμόνων Γυμνασίου — Λυκείου Βιάννου, που προήλθε από τις εκλογές της 20—2—86 ευχαριστεί τους γονείς και κηδεμόνες των μαθητών για την εμπιστοσύνη που έδειξαν στα μέλη του.

Διαβεβαιώνει όλους ότι θα εργαστεί ακούραστα για τη λύση κάθε προβλήματος που θα προκύψει, ως και για τη λύση των προβλημάτων που χρονίζουν και εμποδίζουν την ομαλή λειτουργία των Σχολείων.

Ως εκπρόσωποι γονέων ενός σχολείου που απύχνησε στις πρόσφατες εξετάσεις των παιδιών μας στα Ανώτατα Ιδρύματα, αξίζει, να εργαστούμε για μια νέα σχέση στο τρίπτυχο γονείς — καθηγητές — μαθητές για ωφέλεια όλων.

Πολλά και μεγάλα προβλήματα αντιμετωπίζουν τα παιδιά μας:

— Η προβληματική μεταφορά τους στα σπίτια τους.

— Το ότι δεν υπάρχει σωστή θέρμανση στο Σχολείο.

— Οι χαμένες ώρες μαθημάτων από έλλειψη καθηγητών.

— Οι τουαλέτες που βρίσκονται σε κακή κατάσταση.

— Οι αίθουσες διδασκαλίας που ΔΕΝ επαρκούν, είναι μερικώς από τα προβλήματα του

Σχολείου.

Πιστεύουμε στη βοήθεια όλων και ιδιαίτερα των αρμοδίων, για να πάρει η Βιάννος και η νέα της γενιά τη θέση που παλιότερα κατείχε στην πνευματική ζωή του έθνους.

Με την υπόσχεση ότι θα κάνομε ό,τι μπορούμε για να ανταποκριθούμε στις βαριές μας ευθύνες κλείνουμε την πρώτη μας αυτή γνωριμία.

Το Διοικ. Συμβούλιο
ΜΙΧ. ΚΑΡΤΣΑΚΗΣ: Πρόεδρος
ΔΕΣΠ. ΧΡΥΣΙΚΟΥ: Γραμματέας
ΤΑ ΜΕΛΗ:
ΕΜΜ. ΚΑΡΓΙΟΛΑΚΗΣ
ΧΑΡΙΑ. ΖΕΡΒΟΥΔΑΚΗΣ
ΚΥΡΙΑΚΗ ΑΓΑΠΑΚΗ
ΜΑΡΙΑ ΠΕΤΡΑΚΗ

Ο ΚΑΙΡΟΣ

Με χαμηλή βροχόπτωση πέρασε και ο Φλεβάρης. Στις αρχές του μήνα λίγες βροχές με καταιγίδες και χαλάζι σε μια ζώνη που εκτείνεται από τα νότια του Χόνδρου, γύρω από τη Βίγλα (Αφρατί, Πουλιές, Άγιο Νικόλαο, νότια του Βαχού — Αμυρά — Κεφαλοβρύσι — Πάνω Πεύκο).

Ο υπόλοιπος μήνας πέρασε με υψηλές θερμοκρασίες και νοτιάδες.

Η βροχόπτωση στη Βιάννο ήταν 320 και στον Κερατόκαμπο 268 χιλιοστά. Πολύ χαμηλότερη από εκείνη που έχει ανάγκη η επαρχία.

ΜΑΧΗ ΜΑΡΑΘΙΤΗ - ΦΟΡΤΕΤΣΑΣ

● Συνέχεια από τη σελίδα 1
δα από τους άνδρες μου στις Βασιλείες (χωριό) να ζητήσει τσεκούρια, για ν' αρχίσουμε να κόβουμε τα δέντρα.

Στο σημείο αυτό πρέπει να κάμω μια διευκρίνιση: Δεν είναι μόνο το πάθος μου για τη χρήση και εκμετάλλευση του εδάφους, που με ώθησαν στην κατασκευή του χαρακώματος και την σκέψη του στεγαστρού. Οι Γερμανοί ήταν νικημένοι. Αν μας έκαναν επίθεση, δεν ήταν τίποτε το σπουδαίο αν ρίχναμε δυο τρεις τουφεκίες και φευγαμε. Στο κάτω κάτω της γραφής, αντάρτες ήμαστε. Αυτό κάνουν οι αντάρτες. Δεν δίδουν μάχες εκ παρατάξεως. Αποστολή τους είναι να παρενοχλούν τον εχθρό και να τον αναγκάζουν να καθυλώνει δυνάμεις, τις οποίες αν έλειπαν (οι αν-

τάρτες), θα μετέφερε στο μέτωπο, και να τανώνουν το ηθικό των αμάχων, τους οποίους και να προστατεύουν από τους προδότες. Ευλόγως λοιπόν ημμορεί να ρωτήσει οποιονδήποτε: Για ποιο λόγο υπέβαλα τους άνδρες μου σε τόσο μεγάλο κόπο, κατασκευάζοντας το χαρακώμα και σκέφθηκα να συνχίσω την κατασκευή σκεπαστρού; Από το πάθος μου για την χρήση του εδάφους; Από μια ιδιοτροπία μου, ή αν θέλετε, λόζα μου;

Όχι, δεν ήταν μόνον το πάθος μου αυτό, ή ο «υπερβάλλων» ζήλος μου. Κυρίως ήταν ο φόβος μου, τον οποίο κατανόησαν οι άνδρες μου, ότι σε μια εσπευσμένη, υπό την πίεση των εχθρικών πυρών, φυγή μας, θα εγκαταλείπαμε τα πολυβόλα στον εχθρό. Τα πολυβόλα είναι βα-

ριά και χρειάζονται, όπως είναι συναρμολογημένα, δυο και τρεις άνδρες, να τα μεταφέρουν και μάλιστα, χωρίς να ημμορούν να τρέξουν. Δεν πρόκειται περί τυφεκίων, ή άλλων ατομικών όπλων, μολονότι πολλοί τυφεκιοφόροι δεν προλαβαίνουν να πάρουν και αυτά ακόμη τα ατομικά τους όπλα. Θα εγκαταλείπαμε λοιπόν τα πολυβόλα. Αυτό θα ήταν μια ατίμωση, την οποία δεν ημμορούσα να δεχθώ, ούτε εγώ, που μου έκαναν την τιμή να μου εμπιστευθούν τα βαριά όπλα του ΕΛΑΣ, αλλά ούτε και ο τραυματίας Δημήτρης Παπάς. Θα εκτελούσε με το πιστόλι του καθένα που θα έφευγε χωρίς το πολυβόλο του. Έπρεπε να πάρουν τα πολυβόλα οι άνδρες μας, έστω και αν σκοτώνονταν. Και ασφαλώς δεν θα γλύτωνε κανείς. Ο φόβος αυτός με ώθησε στην κατασκευή του χαρακώματος και στην σκέψη κατασκευής και σκεπαστρού.

Επιστρέφανε λοιπόν οι άνδρες από το χωριό με τα τσεκούρια, κι εγώ με τους συνεργάτες μου εψάχναμε να βρούμε τα κατάλληλα δέντρα με ευθείς κορμούς, για να τα κόψουμε. Ήταν 9η πρωινή ώρα, της 11(10)1944, όταν οι Γερμανοί άρχισαν εναντίον μας ένα τρομερό βομβαρδισμό πυροβολικού. Εκατοντάδες οβίδες έσκαζαν ψηλά, πάνω από τα κεφάλια μας. Στην αρχή και εμείς και οι άνδρες του Ποδιά τρομοκρατηθήκαμε. Αν οι άνδρες μας ήταν δειλοί, θα ετρέπαντο σε φυγή. Γρήγορα όμως κατάλαβαν ότι οι οβίδες δεν είχαν κανένα αποτέλεσμα και ησύχασαν. Από την πρώτη στιγμή, όπως από τις στρατιωτικές μου γνώσεις κατάλαβα, επρόκειτο για εγκαίροφλεγείς ή βολλιδόφρες οβίδες, οι οποίες έσκαζαν σε πολύ μεγάλο ύψος, πάνω από 100 μέτρα και γι' αυτό οι βολλίδες που περιείχαν οι οβίδες έχαναν την δύναμή τους και έπεφταν σαν πετραδάκια. Οι οβίδες αυτές πρέπει να εκραγούν σ' ένα ύψος 10 έως 15 μέτρων από το έδαφος, οπότε οι βολλίδες τους με θανατηφόρο δύναμη και σαν θύσανος σκορπούν το θάνατο στο προσωπικό, στους ανθρώπους.

Ο κανονισμός της βολής, με βολλιδόφρες οβίδες, είναι πολύ δύσκολος. Χρειάζονται άριστοι πυροβολάρχες (λοχαγοί).

Αλλά και τότε, τις πιά πολλές φορές, αστοχούν. Γι' αυτό σπάνια χρησιμοποιούνται εγκαίροφλεγείς ή βολλιδόφροι, όπως λέγονται, οβίδες. Υπήρχαν λοιπόν αρκετά αποθέματα τέτοιων οβιδών στις γερμανικές αποθήκες πυρομαχικών, και εμείς ήμαστε ανοχύρωτοι, και το εγνωρίζαν. Προτίμησαν λοιπόν αυτές τις οβίδες. Δεν σκέφθηκε όμως, αυτός που διέταξε τον βομβαρδισμό, ότι οι πυροβολάρχες του ασφαλώς ήταν έφεδροι λοχαγοί, μεγάλης ηλικίας, αφού οι μόνιμοι και πεπειραμένοι πυροβολάρχες θα είχαν σταλεί και στα τρία μέτωπα (ανατολικό, δυτικό και νότιο, δηλαδή ιταλικό), στα οποία και τα τρία μαίνονταν ακόμη τότε οι μάχες. Οι οβίδες των λοιπόν, πολλές εκατοντάδες, ίσως και χιλιάδες, μέσα σε μια ώρα (9 έως 10), έπεφταν στον ήμο του Καραγκιόζη. Συνεχείς θόρυβοι (κρότοι) εκρήξεων, μεγάλες λάμψεις στον ουρανό, και ένα μεγάλο σύννεφο καπνού, είχαν προκαλέσει τον τρόμο και

την ανησυχία των κατοίκων στα γύρω χωριά, καθώς και των κατοίκων της πόλεως (Ηρακλείου), όπου ακούονταν οι κρότοι, χωρίς να γνωρίζουν τ' αποτελέσματα. Γι' αυτό ανησυχούσε και αυτή ακόμη η οργάνωση της πόλεως, όπως με πληροφόρησε εκ των υπέρων ο ιατρός Ευάγγελος Ηγουμενίδης, επίλεκτο εαμικό στέλεχος, τον οποίον είχε στείλει (η οργάνωση) στην Φορτέτσα, για να διαπιστώσει τα γεγονότα αλλά δεν πρόφτασε να φτάσει επί τόπου, γιατί εν τω μεταξύ τελείωσε η μάχη. Ο εξαιρετός αυτός αγωνιστής που ήταν τότε φοιτητής της Ιατρικής και εργαζότανε στο Πανάκειο Νοσοκομείο, έφερε μαζί του και ένα σάκο υγειονομικού υλικού, για επίδεση τραυματιών (επιδέσμοις, γάζες, οξυζενέ κτλ.), με μεγάλο κίνδυνο της ζωής του, διότι αν πιανόταν από τους Γερμανούς, θα τυφεκίζονταν επί τόπου, κινήθηκε μέσα από τ' αμπέλια για να μη γίνει αντιληπτός από τους Γερμανούς και μπλέχτηκε ανάμεσα στα πυκνά πυρά των γερμανικών τάνκς και των πολυβόλων μας σώθηκε δε ως εκ θαύματος. Λίγα λεπτά μετά την λήξη της μάχης καθόρθωσε να φθάσει στην Μαραθίτη με τον σάκο του υγειονομικού υλικού.

Μόλις άρχισε ο βομβαρδισμός, αντιλήφθηκα, λόγω της στρατιωτικής μου πείρας, ότι επρόκειτο για προπαρασκευη πυροβολικού και ότι θα επακολουθούσε επίθεση. Ενημέρωσα τους συνεργάτες και τους άνδρες μου και τους διέταξα να καταλάβουν τις θέσεις τους και να κατευθύνουν τα πολυβόλα, σε σημεία του εδάφους που τους υπέδειξα, σε απόσταση 600 έως 700 περίπου μέτρων, όπου τα πυρά των πολυβόλων είναι πολύ δραστήρια, και να περιμένουν το σύνθημά μου, για ν' αρχίσουν τα πυρά. Τους ενόησα να μην πυροβολήσει κανείς, πριν δώσω το σύνθημα. Τα πυρά έπρεπε να είναι ομαδικά και δραστήρια για να αιφνιδιαστεί ο εχθρός. Τους πυροβολητές των Ρώσων διάλεξε ο αρχηγός τους Μιχάλης. Από τους δικούς μου τέσσερις πολυβολητές των Μπρέντα, θυμάμαι, τον Δημήτρη Παπαδημητράκη και τον Στυλιανό Μιχαλακάκη, άριστο σκοπευτή. Είχα ορίσει και αναπληρωτές τους. Κοιτά σε έναν άλλο πολυβολητή που είχε τη θέση μεταξύ Ρώσων και των νεαρών ανταρτών μου, βρισκότανε ο Θραυκός Παπάς, ο δεξιότεχνος σκοπευτής, ο οποίος ύστερα από επιθυμία του, αλλά και δική μου πρόταση, θα χειριζότανε την περισσότερο ώρα το πολυβόλο, αυτός ο ίδιος και κατά διαστήματα θα το άφηνε στον πολυβολητή για να διοικεί την διμοιρία του και να ενθαρρύνει τους άνδρες μας.

Στις 10 περίπου η ώρα, ίσως και νωρίτερα, σταμάτησε ο βομβαρδισμός. Αμέσως άρχισαν να κινούνται εναντίον μας δεκαπέντε έως είκοσι μέγαλα ερπιστριφόρα άρματα. Πίσω τους ακολουθούσαν τουλάχιστον δυο λόχοι πεζικού. Η κατεύθυνση των Γερμανών ήταν μετωπική προς τις θέσεις των πολυβόλων μου (από βορρά προς νότο) και λίγο πλάγια, προς τις θέσεις του Ποδιά (από βορρά προς ελαφρώς νοτιοδυτικά).

(Συνεχίζεται)

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΑ ΛΕΩΦΟΡΕΙΩΝ

Επειδή πολλοί συνεπαρχιώτες που στη διακίνησή τους από Ηράκλειο προς την Επαρχία και από την Επαρχία προς το Ηράκλειο, χρησιμοποιούν λεωφορεία, μπερδεύονται με το ωράριο που ισχύει σήμερα, το δημοσιεύουμε στη συνέχεια για την ενημέρωσή τους.

— ΑΠΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΠΡΟΣ ΒΙΑΝΝΟ:

ΚΥΡΙΑΚΗ: 8.30 το πρωί, ΔΕΥΤΕΡΑ, ΤΡΙΤΗ, ΤΕΤΑΡΤΗ.

ΠΕΜΠΤΗ, ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 6.30' και 8.30' το πρωί, 3.30' το απόγευμα.

ΣΑΒΒΑΤΟ: 9.30' το πρωί, 3.30' το απόγευμα.

— ΑΠΟ ΒΙΑΝΝΟ ΠΡΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟ:

ΚΥΡΙΑΚΗ: 2.30' το απόγευμα

ΔΕΥΤΕΡΑ, ΤΡΙΤΗ, ΤΕΤΑΡΤΗ, ΠΕΜΠΤΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ: 7 και 11 το πρωί, 1 το απόγευμα.

ΣΑΒΒΑΤΟ 7 το πρωί και 1 το απόγευμα.

Βουκολικές εικόνες

● Συνέχεια από τη σελ. 3
στη δύση, ξεκινούσαν κι αυτοί για την επιστροφή στο σπίτι τους. Η φύση άρχιζε σιγά σιγά να καταλαγιάζει. Η δύση είχε πάρει φωτιά. Τα νυχτοπούλια ετοιμάζονταν να αρχίσουν το σεργιάνι τους. Τα άλλα πουλιά κατέκλυζαν κουρασμένα τα κλαδιά των δέντρων, για να περάσουν τη νύχτα τους. Μερικά βατράχια άρχιζαν δειλά δειλά τη μονότονη μουσική τους. Η νύχτα θα σκέπαζε σε λίγο την πλάση.

Οι βουκόλοι και οι βουκολισσες έφταναν στα σπίτια τους και τακτοποιούσαν τα ζώα στο στάβλο. Οι κοπέλες έμεναν στο σπίτι, για να βοη-

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΒΙΑΝΝΟΥ
Θεμιστοκλέους 1 — Αθήνα

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Το Δ.Σ. του Συλλόγου μας θεωρεί υποχρέωσή του να ευχαριστήσει όλους όσους βοήθησαν στο χορό που έγινε το κέντρο «ΕΡΩΦΙΛΗ» την 7-2-1986 και ιδιαίτερα για τα δώρα που πρόσφεραν τους:

1) Εμμανουήλ Γ. Τρευλάκη (4 ελαστικά Ι.Χ. αυτοκινήτου αξίας περίπου 30.000 δρχ.),
2) Γεώργιο Νικ. Συμαράκη και τη σύζυγό του Χρυσούλα (πολλά δώρα, είδη αξεσουάρ αυτοκινήτου και ένα γυναικείο ρολόι τσουλέτας),
3) Το συνεταιρισμό του χωριού μας (έντε δοχεία λάδι 17 κιλών)
4) Κώστα Χούμα και Εμμανουήλ Απ. Διακάκη (2 κι βύτια κρασιά SANTA ELENA και άλλα δώρα) και 5) Στυλιανό Ι. Διακάκη (2 κιβώτια μύρες και άλλα ποτά).

Αθήνα 10—2—1986

Για το Διοικ. Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος

Ο Γ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

θήσουν τη μάνα στις διάφορες δουλειές του σπιτιού και στην ετοιμασία για το αύριο. Οι νέοι πήγαιναν στα καφέ-νεία του χωριού, για να συζητήσουν λίγο και να παίξουν το τάβλι ή το χαρτί, να περάσει η ώρα.

Την άλλη μέρα τα ξημερώματα τους περίμενε η ίδια εργασία. Η ζωή τους έτσι έμοιαζε να είναι μονότονη. Όμως δεν ήταν. Γιατί η αγνότητα, η απλότητα και η φυσικότητά της ήταν τόση, που σ' έκανε να μην κουράζεσαι ψυχικά να μην αισθάνεσαι ποτέ άδεις. Είχε κάτι το μαγικό, που διαφοροποιούσε τη μια από την άλλη μέρα, τη μια από την άλλη εικόνα, είχε πάντα κάτι το ενδιαιφέρον, το νέο! Όλα κυλούσαν ήσυχα, απλά, φυσικά, μέσα σε μίαν απέραντη γαλήνη. Αλήθεια, πόσο όμορφες ήταν εκείνες οι εικόνες! Πόσο θα θέλαμε κι εμείς, οι «δέσμοιοι» του σύγχρονου τεχνικού «θαύματος» να είμαστε πρωταγωνιστές ή έστω κομπάρσοι σε μερικές απ' αυτές τις ειδυλλιακές εικόνες!

Όμως, δυστυχώς, δεν μπορούμε να γευτούμε πιά αυτή τη χαρά, τουλάχιστον έτσι όπως τη γεύονταν εκείνοι τότε. Δεν μπορούμε, όχι μόνο γιατί ζούμε μακριά από τη φύση σε απέραντες ψυχρές πολίτειες, όπου είναι αδύνατον να αντικρίσεις τέτοιες σκηνές. Δεν μπορούμε κυρίως, γιατί οι εικόνες αυτές δεν συναντιώνται πιά ούτε στην υπαίθρο ούτε στο χωριό μας.

Ο χρόνος γι' αυτές σταμάτησε κάπου δυό περίπου δεκαετίες πριν και σήμερα αποτελούν νοσταλγικές αναμνήσεις όσων τις έζησαν και εκείνων που θα ήθελαν να τις ζήσουν. Αναμνήσεις, που όμως ζεσταίνουν την ψυχή και κάνουν το νού να προβληματίζεται, να επαναστατεί και να ρωτά με αγωνία: ΓΙΑΤΙ;